

Kazimierz Radwański, Teresa Lenkiewicz-Radwańska, Władysław Morawski, Alina Wałowy

Karków

Informator Archeologiczny : badania 2, 252-255

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzeczu Nysy Żużyckiej, podjęto ratownicze prace wykopaliskowe na grodzisku.

Miały one na celu określenie chronologii i rozpoznanie wielkości oraz zabudowy wnętrza grodu. Założono wykop krzyżowy w trzech miejscach poszerzony do powierzchni 1 ara.

Odsłonięto na głębokości 0,45 m ślady 3 budynków o wymiarach 4,50 x 2,80m; 2,80 x 2,0 m; 3,0 x 2,0 m oraz jedno luźne palenisko.

W części zachodniej natrafiono na resztki konstrukcji przekładowej wału oraz ławy kamiennej.

Grodzisko jest wklęsłe, założone na planie owalu o wymiarach 54 x 23 m, leży na prawym brzegu starorzecza Nysy Żużyckiej. Jest datowane na VIII-X wiek.

W chwili obecnej, w trakcie pisania tego komunikatu, badania są kontynuowane.

KRAKÓW

Muzeum Archeologiczne w Krakowie,
Konserwator Zabytków
Archeologicznych w Krakowie

Badania prowadzili: mgr mgr Kazimierz Radwański, Teresa Lenkiewicz-Radwańska, Władysław Morawski, Alina Wałowy. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie i KZ w Krakowie. Osadnictwo miejskie od wczesnego średniowiecza po czasy nowożytne.

Kraków - Śródmieście

1/ Mały Rynek - w związku z generalną przebudową placu przeprowadzono na tym terenie planowe badania i prace ratownicze.

a/ Wykop planowy /nr V/ usytuowano w północnej części Małego Rynku. Nad calcem odsłonięto dwie wyraźne warstwy wczesnośredniowieczne /IIIa i IIIb/ o łącznej miąższości ok. 45 cm, datowane na okres od XI do XIII w. Wyżej zalegała warstwa średniowieczna o miąższości do 140 cm, z dużą ilością zabytków ruchomych.

b/ Prace ratownicze. Wykopy instalacyjne w południowej części placu ujawniły głębokości występowania calca oraz poziomy wczesnośredniowiecznych, średniowiecznych i późniejszych nawarstwień kulturowych. Podkreślić trzeba, iż tutaj, warstwa wczesnośredniowieczna, w przeciwieństwie do północnej części placu, zawiera materiały późniejsze pochodzące głównie z XIII w. Ogółem miąższość warstw kulturowych w południowej części placu jest wyraźnie mniejsza niż w północnej.

W czasie badań ratowniczych w tym rejonie, zinventaryzowano szereg murów średniowiecznych. Są to zapewne pozostałości średniowiecznej szkoły Panny Marii oraz, na północ od niej, mury jatek mięsnych. Uchwycono również biegi murowanych kanałów z różnych okresów.

2/ Ul. Sienna - Kontrola wykopów instalacyjnych, u wylotu ul. Siennej na Planty, przyniosła dane co do pierwotnej topografii oraz zabudowy terenu.

3/ Rynek Główny - Sukiennice. W związku z pracami budowlanymi i ziemnymi, w południowej części gmachu, odsłonięto i przebadano wątki różnych murów średniowiecznych, m.in. pierwotne zamknięcie hali od strony południowej, gdzie stwierdzono wyraźny wjazd do wnętrza Sukiennic. Uzyskano pełne przekroje nawarstwień wnętrza tej części budynku /kolejne poziomy użytkowe, bruki kamienne, podłogi drewniane, ślady pożarów, przebudowy itp/. W poziomach ponadcalcowych zaobserwowano przynajmniej trzy warstwy wczesnośredniowieczne datowane na schyłek tego okresu.

Do ciekawych znalezisk należy odkrycie trzech pochówków szkieletowych. Szkielety ułożone były na wznak wzdłuż linii wschód-zachód z głowami na zachód. Na jednej z czaszek stwierdzono nacieki brązowe, zapewne ślad po zniszczonej ozdobie. Szkielety związane są ze spągłem najmłodszej warstwy wczesnośredniowiecznej.

4/ Ul. Szewska - W wykopach instalacyjnych u wylotu ul. Szewskiej na Planty prowadzono inwentaryzację odsłoniętych, a silnie w tym rejonie rozbudowanych dawnych fortyfikacji miejskich Krakowa. Uzyskano kolejne poziomy ulicy /m.in. bruk kamienny/.

5/ Rynek Główny - pałac Krzysztofora - W wykopie instalacyjnym na dziedzińcu gmachu prowadzono obserwację nawarstwień oraz inwentaryzację odsłoniętego muru kamiennego.

6/ Ul. Józefa 13 - Kazimierz. W wykopach budowlanych w piwnicach budynku zlokalizowano fragmenty murów średniowiecznych. Ich układ wskazuje, iż jest to najpewniej wycinek murów obronnych miasta Kazimierza.

7/ Wiercenie archeologiczno-geologiczne. Kontynuowano prowadzone od 1959 r. badania przy pomocy wierceń. Wywierty wykonano na dziedzińcach budynków przy ul. Sławkowskiej, św. Marka, św. Jana, ul. Solskiego, ul. Szczepańskiej, pl. Szczepańskim, oraz na Plantach od strony ul. Westerplatte, Basztowej i 1-go Maja. Przyniosły one dalsze ustalenia topografii oraz zasięgu i nasilenia osadnictwa wczesnośredniowiecznego Krakowa i warunków zalegania warstw średniowiecznych i nowożytnych. W listopadzie i grudniu br. wiercenia będą kontynuowane w blokach budynków na północ od Rynku Głównego.

Badania poza Śródmieściem.

1/ W sąsiedztwie Kopca Kościuszki, w związku z planowanymi pracami niwelacyjnymi, zaistniała konieczność przebadania podłużnego nasypu tzw. mogiły kosynierów. Nasyp okazał się budowlą zwią-

zana z XIX-wiecznymi fortyfikacjami austriackimi.

2/ Ul. Królowej Jadwigi - Zwierzyniec. Pomiędzy posesjami nr 84 a 124, w wykopach instalacyjnych, stwierdzono zabytki /ceramika/ XIII-wieczne oraz typową ceramikę średniowieczną i nowożytną. Znaleźiska są przyczynkiem archeologicznym do rekonstruowania zasięgów pierwotnego osadnictwa bezpośredniego zaplecza Krakowa.

KRAKÓW - Zakrzówek

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził mgr Władysław Morawski. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie i KZ w Krakowie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne; ślady osadnictwa z okresów: paleolitu, mezolitu, neolitu, z epoki brązu i okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na prawym brzegu Wisły, w rejonie ujęcia Wilgi. Podłoże stanowią piaszczyste aluwia Wisły-Wilgi osadzone na pobrzeżu skalistych wzgórz jurajskich.

W ciągu dwu sezonów przebadano łącznie 7,5 ara. Odkryto 32 groby w większości w układzie rzędom /min. 3 rzędy/. Wszystkie szkielety leżą wzdłuż linii W - E. Orientacja głowy jest zmienna, przypuszczalnie związana z płcią. Z elementów wyposażenia odkryto: kabłaczki, pierścionki, korale, osełki kamienne, krzesiwa, noże, sprzączki do pasa, grot oszczepu, grot dziirytu /?/, naczynia gliniane, wiaderka drewniane i zabytki krzemienne.

Zasługującym na uwagę jest grób 19 /1968 r./ - męski, bogaty, wyposażony w grot dziirytu, 2 noże bojowe, wiaderko drewniane /cis/ i rdzeń krzemienny - wokół którego stwierdzono prostokątne